

Posudek na dizertační práci Mgr. Kláry Kuprové „Sekulární trendy tělesné zdatnosti u dětí školního věku z libereckého regionu“

Současný sedavý životní styl je doprovázen stále se snižujícím objemem realizovaných pohybových aktivit. Důvody je možné hledat v nevhodné nabídce pohybových aktivit a z ní následně vyplývající nedostatečné pohybové gramotnosti, což vede k nedostatečné pohodě při realizaci těchto aktivit, předčasné únavě a následkem je systematické odmítání pohybu a nedostatečný pohybový režim prepubescentní a pubescentní populace. Z tohoto pohledu každá opakovaná šetření posuzující motorickou výkonnost dětí, jako výsledku aktuálního pohybového režimu, jsou velmi žádoucí. Bohužel v současnosti se většinou setkáváme s pracemi, které tento problém řeší jen z jedné strany pohledu, charakterizování – měření motorické výkonnosti. Vlastní měření je však pouze prvním krokem, který bez jasného vysvětlení nebo alespoň sumarizaci možných příčin, má jen dílčí vypovídací hodnotu.

Existuje celá řada šetření, kde výsledek je často dílem náhody, anebo i víry, ale práce dokumentující objektivními metodami efekt současného životního stylu, nejsou u dětí a mládeže frekventované. Kvantitativní šetření jsou u dětské populace náročné na logistické zvládnutí, ale jsou jednodušší než šetření kvalitativní. Popelkou zůstává hodnocení pohybových dovedností. To je i případ posuzované dizertační práce, kde jen velmi okrajově je zmiňován vliv pohybové dovednosti na motorický výkon.

Na druhou stranu z pohledu neustále se zvětšujícího pohybového deficitu lze výběr tématu považovat za vysoce aktuální a potřebný, i když výsledné řešení je jen dílčí a bohužel neposkytuje relevantní údaje pro nápravu současného stavu.

Dizertační práce má za cíl ukázat vědeckou způsobilost kandidáta spolu s využitím těchto znalostí při řešení přesně definovaného problému na straně jedné a na straně druhé předvést zpracování odborného textu na patřičné odborné úrovni. Tento předpoklad kandidátka jasně demonstrovala.

I když práce vykazuje doložitelné zlepšení oproti předchozímu textu, má výrazně deskriptivní charakter s nedostatečně prezentovanými vlastními stanovisky a názory. Toto je zřejmé hlavně v literární rešerši, kde je shromážděno množství relevantních podkladů, ale tyto nejsou podrobeny kritickému rozboru a hlavně zhodnocení, vše vzhledem k cíli dizertační práce.

Práce má obvyklou strukturu a po formální stránce odpovídá požadavkům kladeným na práce tohoto druhu. Je škoda, že přes pečlivě zpracovaný text unikly např. v Tabulkách 8a a 9 jednotky u skoku dalekého a hodů 2kg míčem. Za formální chybu lze považovat i současně v textu prezentované zdrojové tabulky a obrázky. Tabulky měly být v přílohách práce.

Podobně za formální chybu lze považovat některé nepřesné formulace např. na str.70, že dívky dosahují téměř stejných hodnot tělesné výšky.

V práci postrádám jasně definovanou věcnou významnost naměřených dat, která je nezbytná pro interpretaci naměřených hodnot.

V průběhu obhajoby bude třeba vysvětlit, jak se mění tělesná výška dětí v průběhu dne a v průběhu týdne. Z tohoto pohledu přesnost měření výšky na 0,1 cm bez uvedení hodiny měření, je zcela irelevantní údaj.

Rovněž tak bude třeba zaujmout stanovisko k využití BMI pro hodnocení tělesného složení dětské populace, hlavně z pohledu relevantnosti tohoto parametru, limitů a využitelnosti v terénních šetřeních.

Bude třeba rovněž více diskutovat problém vlivu somatických parametrů, hlavně tělesnou výšku ve věku 12-14 let na motorickou výkonnost dětí.

Rovněž tak bude třeba se vypořádat v průběhu obhajoby s otázkou změn v úrovni motorických dovedností v posledním období. Co a jak by bylo vhodné hodnotit a jak tyto výsledky komparovat s kvantitativními údaji.

Závěr: Přes řadu negativ se přesto domnívám, že pozitiv v práci je více a že může obohatit náš vědní obor. Pokud kandidátka úspěšně zodpoví výše zmíněné dotazy, doporučuji jí udělit vědeckou hodnost PhD v oboru Kinatropologie.

V Praze 13.4.2015

prof. Ing. V. Bunc, CSc.